

● آیه شریفه ۱۲۹

﴿ تناسب: ادامه دعاهاى حضرت

﴿ «ابعث»:

﴿ مفهوم: برانگیختن كسى یا چیزی برای انجام كاری

﴿ مصادیق قرآنى: انبیاء، اموات، مقام، خواب، عذاب

﴿ تفاوت بعث و ارسال:

﴿ ارسال: مبدا فاعلى

﴿ بعث: مبدا قابلى

﴿ دعای حضرت:

﴿ «فیهم»: در میانشان

﴿ «منهم»: از خودشان

﴿ اهمیت این دعا: جایگاه رهبر

﴿ رسول:﴾

﴿ نبی خاتم (ص):﴾

﴿ دعاکننده: حضرت و فرزندشان

﴿ دلالت دعای ذریه کنار کعبه بر بنی اسماعیل

﴿ مؤید روایی: انا دعوه ابی ابراهیم و ...

﴿ انبیاء ابراهیمی:﴾

﴿ انحلال دعا

﴿ دایره مقصود دو دعا

﴿ ایجابی بودن دو دعا

﴿ امکان وجود روایات دیگر

﴿ اصالت اطلاق

﴿ تفاوت اهمیت و انحصار

﴿ بازگشت ضمائر به امه

﴿ عدم فراگیری انحصار ذریه

﴿ آیات مؤید عدم حصر

﴿ آیات مشابه انحلال دعا

«یتلوا»:

- مفهوم: پی در پی آوردن چیزی
- اهمیت ساختارسازی برای آینده
- مدلول: ظاهرا وصف و واقعا انشاء
- مضارع بودن یتلوا، یعلمهم، یزکیهم
- احتیاج اخذ مبنا از خداوند

﴿ «یعلمکم» ۛ

﴿ مفهوم:

﴿ افاضه علم: حتما تعلم و فراگیری می آورد

﴿ تدریس و انتقال اسباب: شاید تعلم بیاورد

﴿ استناد به:

﴿ خداوند: افاضه علم

﴿ پیامبر: تدریس و انتقال اسباب

﴿ تقدم تزکیه بر تعلیم

﴿الحکمه﴾:

﴿ مفهوم: منع

﴿ اهمیت: خیر کثیر

﴿ مصداق حکمت:

﴿ معارف عقلی

﴿ مواظظ اخلاقی

﴿ احکام حقوقی

﴿ مصداق حکیم: لقمان

﴿یزکیهم﴾:

﴿ مفهوم: رشد و بالندگی، پاکسازی

﴿ اهمیت تزکیه: شرط فلاح

﴿ مُزگی جامعہ: پیامبر اعظم(ص)

﴿ توفیق تزکیه: فقط از خداوند

﴿ تقدم بر تعلیم:

﴿ تزکیه: هدف، تعلیم: وسیله

﴿ تزکیه: تخلیه، تعلیم: تحلیه

﴿ تزکیه: عمل، تعلیم: علم

● آیه شریفه ۱۳۰

« تناسب: عقلانی بودن اتباع حضرت با توجه به کمالات
« یرغب»:

« مفهوم: طلب و اراده شدید، وسعت
« استعمال:

« با الی، فی یا بدون حرف جر: اشتیاق
« با عن: رویگردانی

« مدلول: سفاهت رویگردانی بی دلیل

« «مله ابراهیم»:

« دین همه انبیاء ابراهیمی

« حقیقت آن: اسلام

﴿ «سفه»:

- ﴿ مفهوم: عدم تحقق رشد یا عقل
- ﴿ مدلول: جهل، گمراهی نفس، هلاک
- ﴿ متعلق تسفیه: خویشتن انسان
- ﴿ ابعاد تسفیه:

﴿ جهل علمی

﴿ جهل عملی

﴿ بستر سفاهت:

﴿ معنوی:

- ﴿ منکران بعثت
- ﴿ کفار و منافقین
- ﴿ یهودیان معترض تغییر قبله

﴿ مادی:

- ﴿ ناتوان از تشخیص صلاح مادی
- ﴿ یتیم غیر صالح مادی

﴿ رشد یافته الهی: حضرت ابراهیم(ع):

- ﴿ دلیل انتخاب: پیشینی و پسینی
- ﴿ مخالفت با ایشان: سفاهت
- ﴿ عدم وجود راه سوم

« آثار سفاهت:

« عام: فقد آیات آفاقی و انفسی

« خاص:

« ظلمت محض

« استخفاف عقلی

« سختی و گرفتاری

« اعراض

« ویژگی رشد:

« ثبوتی:

« «محبت به ایمان

« زینت شمردن دین

« سلبی:

« انزجار از کفر

« تنفر از فسق

« بیزاری از معصیت

﴿اصطفینا﴾:

- ﴿ مفهوم: خلوص از کدورت، پالایش
- ﴿ مفهوم اصطلاحی: برگزیدن مشتاقانه خالص هر چیز
- ﴿ راز اصطفاء حضرت: پذیرش دین مصطفی

﴿الصالحین﴾:

- ﴿ مفهوم: لیاقت عمل یا خود انسان
- ﴿ دعای حضرت: الحاق به صالحان
- ﴿ اجابت دعای حضرت
- ﴿ متولی صالحان: خداوند متعال

● آیه شریفه ۱۳۱

« تناسب: تبیین وجه برگزیدگی و صالح بودن
«إِنْ»:

« غالباً: منصوب و ظرف
« اینجا: تعلیل

« «أَسْلِمَ»:

« مفهوم: حالت عدم عصیان و عدم بُعد
« مدلول: اسلام خاص و تبعیت قلبی
« طلب خداوند از عبد:

« مطلوب علمی

« مطلوب عملی

« قول خداوند به سالک:

- « القا به باطن بدون واسطه
- « انتقال از طریق ملک
- « در قالب افاضه علم
- « در قالب فوز عمل

« مراتب تسلیم:

- « پذیرش لسانی اوامر و نواهی
- « تسلیم قلبی نسبت به اعتقادات
- « ملکه شدن ایمان و عدم گناه
- « حاکمیت تسلیم و تسلیم محض

« ذومراتب بودن اسلام

« شبهه: اسلام حضرت(ع):

« کنایه و ثنای حضرت: اصل بر حقیقت

« مربوط به قبل نبوت: خلاف سیاق

« اسلام خاص:

« تفاوت درجات انقیاد

« پذیرش قبلی اسلام عام

« عبارت «رب العالمین»

● آیه شریفه ۱۳۲

«تناسب: توصیه انبیا به ذریه برای کسب وجه اصطفاء و صلاحیت
«وصی»:

- « مفهوم: اتصال چیزی به دیگری
- « استعمال: تفاوت باب افعال، تفاعل، تفعیل
- « اهمیت وصیت: شرط عدم خسران
- « اولین وصیت کننده: خداوند متعال
- « مخاطب توصیه: همه مردم (ذکر اولاد از باب اشفاق)
- « مدلول توصیه به دین: توصیه به عقل
- « نکته تربیتی: جذب، خوف فوت
- « ضرورت الگوگیری از سنت ابراهیمی

﴿ «بها»: مرجع ها:

﴿ مله: تصریح، دلالت مله بر دین

﴿ «اسلمت»: اقرب، تصریح به اسلام

﴿ «يعقوب»:

﴿ مفهوم: ادامه و دنباله

﴿ دلیل ذکر: تنبه بنی اسرائیل

﴿ «الدين»: اسلام:

﴿ قرینه متصله: همین آیه: «و انتم مسلمون»

﴿ قرینه منفصله: آیه ۱۹ سوره آل عمران

«فلا تموتن»:

مواطن انسان:

ولادت: ترس ورود به دنیا

مرگ: ترس ورود به برزخ

بعثت: ترس ورود به قیامت و حساب

اصل مرگ: ضروری ولی نوع آن اختیاری

ماهیت مرگ: امر وجودی نه عدمی

زمان مرگ: مجهول (ضرورت اسلام):

همیشه باید مسلم بود

همیشه باید یاد مرگ بود

انواع اجل: مسمی، معلّق

● آیه شریفه ۱۳۳

﴿ تناسب: ﴾

﴿ توضیح وصیت آیه قبل

﴿ کلام دال بر اتمام حجت:

﴿ کلی: عدم اظهارنظر بدون علم

﴿ جزئی: فقدان سند در عهدین

﴿ «ام كنتم شهداء»:﴾

﴿ «ام»: انقطاع (اولی)، اضراب، اتصال

﴿ «شهداء»: عدم حضور بر بالین حضرت

«ما تعبدون»:

«مقدمه: رواج بت پرستی پیش، حین و پس از حضرت

«ما»: اعم از ذوعقل و غیر آن

«تصریحات:

«ریشه: شرک آلود بودن فضا

«نمونه مشابه تصریح: ساحران، فرعون

«قیود تصریحی:

«الهک»

«اله آبائک»

«ابراهیم و اسماعیل و اسحاق»

«الها واحدا»

«نحن له مسلمون»

﴿ تکرار اله: اهمیت امر

﴿ آبائک:

﴿ اصیل: ابراهیم(ع)، اسحاق(ع)

﴿ غیراصیل: اسماعیل(ع)

﴿ تقدم اسماعیل(ع) بر اسحاق(ع): از باب تقدم سنی

﴿ انحصار به دلیل نقلی:

﴿ طرق معرفت:

﴿ برهان دقیق عقلی

﴿ دلیل نقلی معتبر

﴿ شهود و عرفان اصیل

﴿ توحید امری عقلی نه نقلی

● آیه شریفه ۱۳۴

﴿ تناسب: ﴾

﴿ رد انتساب بنی اسرائیل به حضرت ابراهیم(ع) و ...
﴿ نوع دین حضرت ابراهیم(ع) و ... و بی اعتباری انتساب صرف

﴿ «امّه»:

﴿ در برابر امام
﴿ مجموع امام و مامومین

﴿ «خلت»:

﴿ ریشه: خلوّ: فراغت از وظیفه و اتمام کار
﴿ تفاوت خلوّ و فراغت: تقدم و تاخر، جدا شدن یا نشدن از شی
﴿ مدلول: سپری شدن(زوال نسبت به دنیا)

«لها ما کسبت...»:

« گزارش از انقضاء گذشته: لغو مگر با هدف خاص

«لها»:

« ل اختصاص: اختصاص خیر و شر به عامل

« ل نفع: نیل خیر فقط به عامل

«ما»:

« مصدریه

« موصوله

« عدم عهده گیری رفتار غیر: فردی، اجتماعی

« ارتباط عمل با عامل: بالمباشره، بالتسبیب

« مدلول: قاعده کلی انتساب عمل به عامل

« ارتباط واقعی عامل و عمل در درون عامل

« نظرات در باب نسبت عامل و عمل:

« اشاعره

« معتزله

« امر بین الامرین

« روایات:

« يَا فَاطِمَةُ اِعْمَلِي لِنَفْسِكَ فَإِنِّي لَا أُغْنِي عَنْكَ مِنَ اللَّهِ شَيْئًا

« اَلشَّرَفُ بِالْهَمَمِ الْعَالِيَةِ لَا بِالرِّمَمِ الْبَالِيَةِ

● آیه شریفه ۱۳۵

﴿ تناسب: ﴾

﴿ رد مجدد انحصارطلبی یهود و نصاری و اصالت دهی به حنیفیت
﴿ نکته: اثر قرآن در حفظ سایر کتب و ادیان آسمانی

﴿ «قالوا...»: ﴿

﴿ نتیجه توهم فوز: ﴿

﴿ عدم رضایت از اسلام
﴿ عدم هدایت با معجزات
﴿ رجحان دهی مشرکان بر مسلمین

﴿ سرّ انشعابات دینی: ﴿

﴿ قومی سازی ادیان الهی
﴿ غرض ورزی علمای ادیان

« راز بطلان اهل کتاب:

« نظری:

« غیر مستقیم

« مستقیم

« عملی:

« ادعای بنوّت و محبت خدا

« ادعای بهشتی بودن

« واکنش اسلام:

« عدم رد مطلق:

« به شرط عمل کامل به کتابشان

« اشاره به فقدان پایه توحیدی

« درخواست اتیان و اقامه عهدین واقعی

﴿ «مله ابراهیم...» ﴾:

﴿ «مله»: منصوب به «تَّبِعْ» یا «اتَّبِعُوا»

﴿ «حنیفا»:

﴿ مفهوم: توجه به وسطیت رساننده به هدف

﴿ متعلّق: عدول (مطلق، نسبی)

﴿ دین حنیف: فطری

﴿ صعوبت اتصاف به حنیفیت:

﴿ شرک غالب مومنین

﴿ گناه: مقدمه نزدیک شرک

﴿ سنگینی لا اله الا الله

﴿ راز تاکید قرآن:

﴿ ایجاب: حنیف بودن حضرت

﴿ سلب: مشرک نبودن حضرت

● آیه شریفه ۱۳۶

«تناسب: تبیین مبسوط مله ابراهیم و ارائه طریق صحیح
«قولوا امنا بالله»:

«نسبت ایمان به «الله» به «انزل الینا»: مقدمه
«دایره شمول: حضرت علاوه بر امت

«ما انزل الینا»:

«مدلول: وحی بودن شیء نازل شده
«اهمیت هدایت: انزال قرآن «برای هدایت» «به سوی انسان»
«نزول قرآن بر و به سوی مردم: مستقیم، غیرمستقیم
«ذکر انزال با «الی» و «علی»
«دلیل تقدم «انزل الینا» بر «انزل الی ابراهیم»
«دلیل تکرار «ما» در «انزل الینا» و «انزل الی ابراهیم»

«ما اوتی»: <

< مفهوم: اعطا، تملیک، تسلیط

< تفاوت:

< انزال: در باب انبیاء و غالباً کتب آسمانی

< ایتاء:

< شمول عام نسبت به کتاب، معجزه، مقام

< کاربرد در مورد غیر انبیاء

< کاربرد در معجزات غیر کتاب

«اسباط»: <

< مفهوم: سبط، سبط

< وجه انتساب انزال به اسباط:

< از باب انبیاء دوازده گانه مبعوث شده در اسباط

< از باب انتساب انزال به عموم مردم

« لا نفرّق... »:

مفهوم: جداسازی اشیایی که قبلاً با هم بوده اند

انواع تفریق:

درونی: تفریق معارف دین خود

بیرونی: تفریق دین خود از سایر ادیان

ملاک اهل کتاب در پذیرش رسل: تطبیق با میل

حقیقت تفریق بین رسل: تفریق خدا و رسل: کفر

چرایی تساوی تفریق و کفر: وجوب ارتباطی

عدم دلالت عدم تفریق بر یکسانی رسل

● آیه شریفه ۱۳۷

﴿ تناسب: ﴾

﴿ جمله معترضه: عدم ارتباط مستقیم با یهود و نصاری

﴿ نتیجه آیه قبل: راه نجات: ایمانی شبیه ایمان شما

﴿ «فان امنوا...»: ﴾

﴿ متعلق ایمان: فقط اسلام و لاغیر

﴿ ریشه و اثر انحصار ایمان به اسلام

﴿ «بمثل»: ﴾

﴿ تعبیر «بمثل» به جای «امنوا بما امنتم به»

﴿ نقش «ب» و «مثل» در جمله

﴿ «اهتدوا»: در مقابل «تهتدوا» آیه ۱۳۵

﴿ تفسیر ناصحیح: دلالت بر مثل داشتن خداوند

«فی شقاق»:

« شقاق:

« مفهوم: ستیز پس از منازعه

« تنوین: از باب تعظیم

« مدلول شقاق:

« شکاف در جامعه توسط اهل کتاب

« ایجاد مشقت برای مسلمین

« تهدید اهل شقاق به عذاب

« تکمله: مسلمان مشاقق

«فسیکفیکهم...»:

- « اصل کفایت مومن در قرآن کریم
- « نوع کفایت خداوند: مادی و معنوی
- « مدلول:
- « وعده کفایت به مومنان
- « وعید کفار به شکست
- « واکنش کفار به وعده و وعید در کفایت
- « مصادیق خاص کفایت در قرآن کریم
- « «سمیع علیم»: آگاه به نهاد مومن، کافر

● آیه شریفه ۱۳۸

«تناسب: تاکید و توضیح آیه شریفه ۱۳۶
«صبغه الله...»:

«مفهوم صبغه: رنگ آمیزی سبب تحول

«چرایی ذکر صبغه: عمل اهل کتاب:

«یهود: آبی

«نصاری: زرد

«رنگ طبیعی نیست چون مخلوق خداست

◁ عامل نصب:

- ◁ بدل تفسیری از «مَلَّه ابراهیم»
- ◁ منصوب بنزع الخافض: اَمَّا بِصِبْغَةِ اللَّهِ
- ◁ اغراء: اتَّبِعُوا صِبْغَةَ اللَّهِ

◁ احتمالات معنایی:

- ◁ اضافه لامیه: صِبْغَةُ لِلَّهِ
- ◁ اضافه به معنای «مِنْ»: صِبْغَةُ مِنْ اللَّهِ
- ◁ مدلول صِبْغَةُ: اسلام خاص

﴿ احسن ﴾:

﴿ تفضیل

﴿ تعیین: این حالت است

﴿ صبغه احسن: الهی:

﴿ خداوند: خالق به نحو احسن

﴿ عدم وجود عوامل منع خلق احسن

﴿ وجود عوامل بقاء در صبغه الهی

﴿ شرط پذیرش صبغه الله: عبور از همه رنگها

﴿ «و نحن...»:

﴿ «و»: حالیه، بیان «صبغه الله»

﴿ تقدم «له» بر «عابدون»

﴿ «عابدون»:

﴿ اسم فاعل: دال بر ثبات

﴿ جمله اسمیه: دال بر ثبات

﴿ نتیجه: ضرورت ذکر دائمی

● آیه شریفه ۱۳۹

﴿ تناسب: پاسخ اهل کتاب:﴾

﴿ اشتراک خالق رب رزاق

﴿ اشتراک اعمال مقرب به رب

﴿ اختصاص شرک به شما

﴿ قل اتحاجوننا... ﴾:

﴿ قل ﴾: دلیل اختصاص خطاب به حضرت

﴿ احتجاج غیر عالمانه یهود و نصاری

﴿ جواز احتجاج:

﴿ عابدان معبود واحد

﴿ در ادعای قرب به رب واحد

﴿ در صفات متفاوت عابدان رب واحد

﴿ «هو ربنا و ربکم»

«لنا اعمالنا...»:

«لنا» بر «اعمالنا»:

«افاده حصر و اختصاص عمل به عامل

«تجسم عین عمل در قیامت نه جزای آن

«مشکل اهل کتاب: عدم اخلاص:

«چیستی اخلاص:

«لغوی: پاک کردن

«عبور از خوف و شوق

«روایت: اخلاص سر الهی است

«طریق کسب اخلاص: محب و محبوب شدن

طبقات اخلاص در مردم:

« کار نکرده و تمایل به مدح

« کار کرده و تمایل به مدح

« کار کرده و تساوی مدح و عدم مدح

« کار کرده و عدم تمایل به مدح

« اهمیت اخلاص: شرط پذیرش دین

« اوج اخلاص: تبدیل مخلص به مخلص

« اثر عدم اخلاص:

« در دنیا: شباهت به مشرکان

« در آخرت: تسویه حساب

● آیه شریفه ۱۴۰

«تناسب: رد گفتار اهل کتاب درباره انبیاء سابق
«ام تقولون...»:

« عملکرد اهل کتاب:

« خود را اهل نجات دانستن

« تلاش برای جذب سایرین

« یهودی یا مسیحی دانستن رسل

« رد ادعای اهل کتاب: عقلی، نقلی

« مشکل اهل کتاب با اعراب

« همراهی مشرکان با اهل کتاب

﴿ قل ءانتم... ﴾:

﴿ انحصار خطاب «قل» به حضرت

﴿ «اعلم»: تفضیل نیست

﴿ «ام» با «ءانتم»: دال بر توبیخ

﴿ تفاوت:

﴿ «ءانتم»: عام و شامل همه اهل کتاب

﴿ «من اظلم»: خاص و شامل عالمان

«و من اظلم...»:

«عدم اختصاص صفت به این مرتکب

«انواع شهادت:

«در مسائل حقوقی

«در مباحث اعتقادی

«متعلق کتمان:

«حنیفیت حضرت ابراهیم (علیه السلام)

«نبوت رسول اکرم (صلوات الله علیه و آله)

«حکم منکران احکام الهی: حکم کتمان انبیاء

● آیه شریفه ۱۴۱

﴿ تناسب: ﴾

﴿ علت تکرار آیه: ﴾

﴿ ریشه در اصرار اهل کتاب در تکرار ادعاهای خود

﴿ «لها ما کسبت...»: ﴾

۱. هر امتی عهده دار بار خودش است

۲. سختی قیامت:

﴿ باربر عام نداریم

﴿ عدم حمل بار توسط دیگری

﴿ عدم افاقه تضرع و خواهش

﴿ شفاعت مطلق نیست

● آیه شریفه ۱۴۲

﴿ تناسب: ﴾

﴿ احتمالات: ﴾

﴿ جدید و استینافی بودن موضوع

﴿ ادامه تبیین سفاهت اهل کتاب

﴿ ادامه احتجاج با اهل کتاب

﴿ نظرات: ﴾

﴿ زمینه سازی قضیه بنیان و تطهیر کعبه برای تغییر قبله

﴿ تاکید بر عظمت رسل قبل و دفع شبهه مشرک و منافق

﴿ ارتباط بحث عملکرد حضرت ابراهیم(ع) با تغییر قبله

﴿ موضوعیت قبله برای تقوی به عنوان محور سوره

﴿ اجابت دعای بنیانگذاران کعبه برای داشتن نسل مسلم

﴿ استقلال مسلمین شایسته خلافت مورد دعای رسل گذشته

«سفهاء»:

« مفهوم: وهن و سستی در مقابل صلابت

« راز سفاهت:

« مخالفت با حضرت ابراهیم علیه السلام

« عدم موضوعیت جهت در عبادت

« فقدان معیار رشد در معترضان

« مصداق سفیه در آیه:

« مشرکان

« منافقان

« اهل کتاب (یهود)

﴿ ما وَلَّيْهِمْ ﴾:

﴿ «ما»: دال بر ابهام در عامل

﴿ وَلَّى:

﴿ مفهوم: وقوع چیزی در پی دیگر

﴿ کاربرد:

﴿ با «الی»: اقبال

﴿ با «عن»: ادبار

﴿ «قبلتهم»:

﴿ مفهوم:

﴿ ریشه: قُبُول

﴿ وزن: فَعْلَه: حال مستَقْبِل

﴿ مدلول: بیت المقدس

﴿ «لله المشرق...»:

﴿ زمین کروی: مشرق و مغرب متغیر

﴿ اصالت شرق و غرب در جهات

﴿ عدم نسبت جهت با خداوند

«یهدی...»:

- گزارش غیبی از اعتراض آینده و آمادگی حضرت(ص)
- مفهوم هدایت: ارائه راه رشد و نحوه دستیابی به آن
- هدایت الهی: پاسخ عبارت تحقیرآمیز «ما ولیهم»
- متعلق هدایت الهی: امور کلی، امور جزئی
- ضربه مسلمین به مشرکان: هجرت، به یهود: تغییر قبله
- نکره بودن «صراط»:

- صراط تکوینی: خاص هر موجود
- صراط تشریعی: خاص بشر توسط رسل
- صراط خاص: برای هر قوم توسط رسل

● آیه شریفه ۱۴۳

﴿ تناسب: ﴾

﴿ استجابت دعای حضرات ابراهیم(ع) و اسماعیل(ع) ﴾

﴿ نظرات: ﴾

﴿ عدم ارتباط: جدید و استینافی بودن موضوع

﴿ مرتبط: ﴾

﴿ نسبت شهود و وسطیت با «یهدی من...»

﴿ فضیلت شهادت در کنار فضیلت هدایت

﴿ هماهنگی وسطیت کعبه و مسلمین

﴿ تغییر قبله مقدمه مقام شهادت

«کذلک»: اشاره به دور، تشبیه

«امه وسطا»:

مفهوم وسط:

وقوع بین دو چیز:

عام: مادی و غیرمادی، متصل و منفصل

غالباً دو طرف آن معتدل هستند

احاطه چیزی توسط چیزی دیگر

پهنه یک چیز

کاربرد وسط برای مذکر و مؤنث

دارای معانی عدل، خیر، عالی، زیبا..

« اقتضای وسطیت: نظارت، شهادت، هدایت

« مصداق:

« محتمل:

« اعلی: حضرت رسول صلوات الله علیه و آله

« عالی: مومنان شاهد

« ادنی: توده امت اسلامی

« مدلول: برخی مومنان:

« نارضایتی خداوند از برخی مومنان

« اطلاق امت:

« جمیع امت

« گروه خاص

﴿ مدلول وسط:

﴿ ناصحیح: بین یهود و نصاری:

﴿ ذکر جداگانه حضرت

﴿ بداهت شهادت رسل بر امم

﴿ امکان وجود وسط در هر امت

﴿ صحیح:

﴿ بین دنیا و رهبانیت:

﴿ خلاف شواهد خارجی

﴿ خلاف شواهد داخلی

﴿ بین غلو و قتل رسل: ﴾

﴿ خلاف سیاق و سباق

﴿ وجود طاغی در امه اسلام

﴿ افراط و تفریط در امه اسلام

﴿ بین شرق و غرب: ﴾

﴿ عدم دلالت آیه بر آن

﴿ نماز مسلمین به شرق و غرب

﴿ اصح: مقام شهادت مخصوص مومنان خاص

« چرایی اهل بیت(ع):

« روایات: نحن الامه الوسطی و نحن شهداء الله علی خلقه

و حججه فی ارضه... نحن الشهداء علی الناس...

الینا یرجع الغالی و بنا یلحق المقصر.

« عدم پذیرش مطلق شهادت مردم

« عدم دلالت اطلاق عبارت بر عمومیت

« نکته: دلالت خیر الامور اوسطها:

« نسبی نه نفسی

« در امور دارای افراط و تفریط

« عدم دلالت در امور علمی، معنوی...

«شهداء»:

مفهوم: حضور، آگاهی، شهادت بر اعمال مرد

ظرف شهادت:

تحمل: دنیا

اداء: عقبی

عدم انحصار در انبیاء و ائمه علیهم السلام:

توبه ۱۰۵

تکاثر ۵-۶

مطففین ۱۸-۲۱

راه نیل به مقام شهادت: پیروی از حنیفیت

﴿ مصادیق شهود:

﴿ خداوند:

﴿ نکته: اتقوا معاصی الله فی الخلوات...

﴿ نکته: معنای عالم الغیب و الشهاده

﴿ ملائک و ماموران الهی

﴿ انبیاء علیهم السلام

﴿ ائمه علیهم السلام

﴿ اعضاء و جوارح انسان

﴿ تلقی حجیت اجماع امه:

- ﴿ عدم وجود لازمه وسطیت در مردم
- ﴿ ذکر شهادت در کنار شهادت حضرت(ص)
- ﴿ اقتضای شهادت در محضر خداوند
- ﴿ عدم حجیت اجماع بدون معصوم

﴿ شبهه: عمومیت دلالت ۱۹ حدید:

- ﴿ اطلاق آیه و دلالت بر همه امم
- ﴿ عند ربهم: محتاج ایمان باطنی

«الرسول»:

« مفهوم: فرستادن کسی یا چیزی برای پیام یا کاری
« متعلق ارسال:

« فرستادن ملائک

« بعثت انبیاء

« تسخیر حیوانات و پدیده های طبیعی

« رها کردن شیاطین

« کاربرد عام رسول: مفرد، جمع، مذکر، مونث...

« مدلول در این آیه: رسول مکرم اسلام(ص)

« استعمال رسول به جای ضمیر: تاکید بر اهمیت

﴿ جعلنا القبله ﴾:

﴿ و ﴾: عطف

﴿ سختی تغییر قبله:

﴿ مسلمانان

﴿ اهل کتاب

﴿ مشرکان

« مزیت‌های کعبه:

- « اولین معبد بنا شده برای عبادت عموم مردم
- « حجرالاسود: یادآور احجار کریمه بهشت
- « استلام حجرالاسود: تمثیل بیعت با خداوند
- « مهندسی و معماری: با دستور خدا و عمل انبیاء
- « ساخت: همراه با ذکر و نیایش الهی (تقبل منا)
- « بیت عتیق: محور حریت و مدرس آزادگی
- « محاذی بیت مربع معمور فرشتگان در عرش
- « قرار گرفتن جغرافیایی کعبه در ام القرى

« دلیل عدم جعل اولیه کعبه:

- « عدم تشدید تعصب مشرکان بت پرست
- « ایجاد حس الفت و جذب برخی اهل کتاب
- « آزمایش الهی و سنجش تعبد: وجه اولی

« شبهات مطروحه:

- « چرایی عدم تعیین اولیه کعبه به عنوان قبله
- « چرایی تغییر از بیت المقدس محترم نزد رسل
- « تعصب در تغییر پس از قدرت یابی حضرت(ص)
- « تغییر قبله پس از ناامیدی از ایمان اهل کتاب

﴿لنعلم﴾:

﴿ل﴾: اینجا: تعلیل، «لکبیره»: تاکید، «لیضیع»: انکار

﴿آزمون: سنت الهی در عین علم مطلق الهی

﴿ریشه آزمون:

﴿تحقق علم اسباب و انبیاء

﴿لیحصل المعلوم موجوداً

﴿لنعاملکم معامله المختبر

﴿جمع قدیم و حادث

﴿مشهود و مرئی شدن معلوم

﴿دلالت بر علم فعلی نه علم ذاتی

«ینقلب علی...»:

مفهوم قلب:

خالص ترین و شریف ترین بخش هر چیز

دگرگونی چیزی از صورتی به صورت دیگر

تحول و دگرگونی مطلق نه نوع خاص

کاربرد و مشتقات: مکانی، زمانی، سیاسی، فکری و روحی

«عقبیه»:

مفهوم: پاشنه پا

ریشه: عَقوب: در پی چیزی به طور پیوسته آمدن

کاربرد: عاقبت، پایان کار

مثنای عَقَب (حذف نون در اضافه)

چرایی تشبیه: چرخش کامل انسان بر دو پاشنه

مدلول: تمیز حق از باطل

«إِنْ كَانَتْ...»:

«إِنْ»: مخفف إِنْ: دلالت بر تاکید
«دلیل بزرگی: مخالفت با متعصبان متحجر»

«لِضِيَعِ إِيْمَانِكُمْ»:

«مفهوم ضیاع: محو صورت و نظم شی
«عدم اضاعه عمل مومن توسط خداوند
«دلیل عدم اضاعه: عدم موضوعیت جهت
«استعمال ایمان به جای صلاه: محوریت نماز»

«لرئوف رحیم»:

مفهوم رأفت: رقت، اشد رحمت

تفاوت:

رأفت: مخصوص شخص بیچاره

رحمت: عام و مطلق

صفات مشترک بین خدا و رسول

مدلول: اتباع از اوامر الهی مثل قبله

و آخر دعوانا ان الحمد لله رب
العالمين